НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ І.І. Ібатуллін

«26» 05 2020 р

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

На засіданні вченої ради
факультету ветеринарної медицини
протокол № 9 від «25» травня 2020 р.
професор _____ М.І. Цвіліховський

На засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології
протокол № 1 від «05» березня 2020 р.
в.о. завідувача кафедри
_____ В.В. Мельник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВЕТЕРИНАРНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТРАНСКОРДОННИХ ТА ЕМЕРДЖЕНТНИХ ХВОРОБ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 21 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 211 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
Факультет Ветеринарної медицини

Розробники: д.вет.н., проф. Недосєков В.В., к.вет.н., доцент Мельник В.В.

Київ – 2020

Опис навчальної дисципліни
«Ветеринарна епідеміологія транскордонних та емерджентних хвороб»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	21 – ветеринарна медицина	
Спеціальність	211 – ветеринарна медицина	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	базова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	2020/2021	Не передбачена
Семестр	1-2	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	20 год.	
Самостійна робота	110 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи здобувача	3 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Ветеринарна епідеміологія транскордонних та емерджентних хвороб» є питання вивчення морфо-фізіологічних особливостей мікроорганізмів, які відносяться до симбіонтної, умовно-патогенної та патогенної для сільськогосподарських тварин мікрофлори з метою створення нових або поліпшення існуючих методів, способів і засобів діагностики, лікування та профілактики, контролю та ліквідації інфекційних хвороб тварин на основі особливостей епідемічного процесу та розробка системи моделювання та прогнозування сплахів хвороб.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань для опанування методик роботи з мікроорганізмами, біологічними

препаратами та інфекційно хворими тваринами, а також механізмів формування імунної відповіді, розроблення методів і засобів імунокорекції, запровадження протиепідемічних заходів та систем контролю інфекційних хвороб.

Опанування цієї дисципліни дає майбутнім спеціалістам можливість застосування наукових основ діагностики інфекційних хвороб та створення науково обґрунтованої системи проведення протиепідемічних заходів.

Основними компетенціями, якими повинен володіти здобувач під час вивчення дисципліни є:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження інноваційних технологій в галузі біотехнології;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) ;
- комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної ветеринарної науки;
- комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм;
- комплексність у сприйнятті обґрунтованих рішень.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

з н а т и:

- будову, репродукцію, генетику, фізіолого-біохімічні особливості мікроорганізмів (вірусів, грибів, бактерій, мікоплазм, хламідій, рикетсій), які є збудниками інфекційних хвороб тварин або симбіонтами шлунково-кишкового, репродуктивного чи респіраторного тракту тварин, та пріонів, з метою розроблення методів, способів і засобів діагностики, лікування, профілактики, контролю та ліквідації інфекційних захворювань;
- про «активні закономірності процесів виникнення, розвитку, поширення та згасання інфекційних хвороб тварин;
- закономірності та механізми імунореактивності у тварин;
- загальні закономірності розвитку інфекційного й епідемічного процесів для розроблення науково обґрунтованих раціональних заходів профілактики, контролю та ліквідації інфекційних хвороб і забезпечення ветеринарної екологічної безпеки;
- організацію й економічну ефективність профілактичних, лікувальних і оздоровчих заходів у тваринництві;
- загальні підходи у профілактиці й боротьбі з транскордонними та емерджентними хворобами, як в Україні, так і в інших країнах світу, інструкції, правила і положення МЕБ стосовно цих інфекцій.
- управління та маркетинг у ветеринарній медицині.

в м і т и:

- застосовувати методи дослідження морфологічних, культуральних, ферментативних, патогенних, антагоністичних властивостей, антигенної структури й екології збудників інфекційних хвороб тварин і симбіонтної мікрофлори;

- використовувати інформаційне забезпечення біоінформацій них систем у ветеринарній медицині;
- застосовувати експериментальні методи із використанням сучасних інструментів, обладнання та апаратури;
- розробляти теоретичні та практичні основи вивчення етіології та патогенезу інфекційних хвороб тварин;
- володіти способами отримання, культивування та селекції мікроорганізмів – збудників інфекційних хвороб тварин і симбіонтної мікрофлори;
- коригувати механізми формування імунної відповіді, чинники імунної системи у тварин для відновлення системи неспецифічного та специфічного захисту організму тварин;
- на основі відповідних знань здійснювати еідемічне прогнозування, розраховувати можливі тренди розповсюдження інфекційних захворювань усередині країни, обґрунтовувати радикальні (“стемпінг аут”) або заходи боротьби із застосуванням вакцинних препаратів, направлених ліквідації інфекційних хвороб тварин.
- використовувати технології виробництва та удосконалення способів та засобів діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб тварин;
- визначати особливості закономірностей розвитку інфекційного та епідемічного процесів для контролю, попередження та ліквідації інфекційних захворювань;
- розробляти комплексні системи протиепідемічних заходів у тваринництві;
- займатись організацією та оцінкою економічної ефективності протиепідемічних і терапевтичних заходів;
- застосовувати теоретичні та практичні основи управління та маркетингу у ветеринарній медицині.

2. Структура навчальної дисципліни – для повного терміну денної форми навчання

Назви розділів і тем	**Кількість годин**					
	денна форма					
	усього	**у тому числі**				
		л	**п**	**лаб**	**інд.**	**сам.**
Тема 1. Сучасний стан проблеми біологічної безпеки та благополуччя тварин.	14	2		2		14
Тема 2. Факторні та класичні хвороби (управління епідемічним процесом та профілактика)	14	2		2		10
Тема 3. Транскордонні емерджентні хвороби тварин: шляхи занесення та попередження поширення.	14	2		2		10
Тема 4. Системи нагляду на контролю інфекційних хвороб	14	2		2		10
Тема 5.Геоінформаційний аналіз в епідеміології	14	2		2		10
Тема 6. Моделювання та оцінка ризиків поширення інфекційних хвороб	16	2		2		12
Тема 7. Стемпінг-аут. Стратегія і тактика контролю та боротьби з інфекційними хворобами.	14	2		2		10
Тема 8. Економіка ветеринарної справи	14	2		2		10
Тема 9. Міжнародне правове регулювання в ветеринарної медицині	18	2		2		14
Тема 10. Біотероризм: національна і глобальна загрози. Управління біоризиками.	14	2		2		10
Усього годин	150	20		20		110

6. Теми лабораторних занять

№п\п	**Назва теми**	**Кількість годин**
1	**2**	**3**
1.	Біобезпека та благополуччя тварин	2
2.	Аналіз вірогідних біологічних ризиків при роботі з різними групами мікроорганізмів.	2

3.	Методологія оцінки систем нагляду за інфекційними хворобами тварин	2
4.	Методологія виконання науково-дослідних робіт імунологічного профілю.	2
5.	Особливості створення ГИС аналізу в епідеміології	2
6.	Імплементація моделювання та оцінка ризиків поширення інфекційних хвороб	2
7.	Проведення стемпінг-аута на прикладі АЧС (забій тварин, технологія утилізації та деконтамінації)	2
8.	Епідемічні каси та Економіка ветеринарної справи	2
9.	Алгоритм імплементації ветеринарного міжнародного законодавства	2
10.	Біотероризм та заходи щодо його попередження. Поняття про біоризики.	2
Разом по лабораторних роботах		**20**

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачем.

1. Методи системного аналізу в епідеміології.
4. Інфекція та форми її прояву.
5. Динаміка прояву інфекційної хвороби.
6. Поняття про епідемічний процес (рушійні сили епідемічного процесу).
7. Закономірності розвитку та інтенсивність прояву епідемічного процесу.
8. Поняття про епідемічне вогнище. Поняття про природну вогнище вість інфекційних хвороб (наведіть приклади).
9. Головні завдання епідемічного обстеження.
10. Номенклатура інфекційних хвороб (принципи класифікації інфекційних хвороб).
11. Загальна та спеціальна профілактика інфекційних хвороб тварин і птиці.
12. Організація лікування тварин, хворих на інфекційні хвороби.
13. Опишіть правила і способи відбору патологічного матеріалу для лабораторної діагностики
інфекційних хвороб тварин (бактеріологічні та вірусологічні дослідження).
14. Опишіть правила і способи відбору проб крові у тварин для проведення серологічних досліджень.
15. Правила техніки безпеки та особиста гігієна при обстеженні тварини з підозрою на інфекційне захворювання.
16. Способи і методи введення біопрепаратів в організм тварини.
17. Опишіть правила зберігання та транспортування біопрепаратів на прикладі вакцин
18. Апаратний та без апаратний способи аерозольної дезінфекції.
19. Вимоги до плану протиепізоотичних і оздоровчих заходів.
20. Опишіть техніку проведення малеїнової офтальмопроби у коней.

21. Опишіть техніку проведення туберкулінізації та облік алергічної реакції у свиней.
22. Поняття «ендогенна» та «екзогенна» інфекція, «рецидив», «ремісія», «реінфекція», «секундарна інфекція», «суперінфекція» (визначення, приклади).
23. Поняття «епідемія», «ензоотія», «епізоотія», «панзоотія», «спорадичний випадок».
24. Біологічна безпека.
25. Транскордонні хвороби.
26. Емерджентні хвороби.
27. Екзотичні хвороби.
28. Біологічні ризики.
29.Міжнародне правове регулювання нерозповсюдження біологічної зброї.
30. Дайте повну характеристику збудника сибірки (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
31. Дайте повну характеристику збудника правця (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
32. Дайте повну характеристику збудника ботулізму (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
33. Дайте повну характеристику збудника лептоспірозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
34. Дайте повну характеристику збудника лістеріозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
35. Дайте повну характеристику збудника ящура (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
36. Дайте повну характеристику збудника туберкульозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
37. Дайте повну характеристику збудника пастерельозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
38. Клініко – епізоотологічні особливості бруцельозу у овець і кіз.
39. Опишіть характерні патолого-анатомічні зміни за сибірки у великої рогатої худоби.
40. Опишіть лабораторну діагностику сибірки.
41. Особливості епідемічного процесу за туберкульозу.
42. Опишіть патолого-анатомічні зміни за туберкульозу у великої рогатої худоби.
43. Опишіть лабораторну діагностику лептоспірозу.
44. Опишіть патогенез та клінічні ознаки сказу у тварин.
45. Опишіть лабораторну діагностику туберкульозу.
46. Опишіть лабораторну діагностику дерматомікозів сільськогосподарських тварин.
47. Клініко-епізоотологічні особливості ящуру у сільськогосподарських тварин.
48. Етіопатогенез ботулізму у сільськогосподарських тварин.
49. Етіологія та патогенез правцю у сільськогосподарських тварин.

50. Клінічні ознаки бруцельозу у сільськогосподарських тварин.
51. Опишіть клінічні ознаки правцю у коней.
52. Опишіть клінічні ознаки пастерельозу.
53. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості лістеріозу.
54. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості туляремії.
55. Етіологія та патогенез віспи тварин.
56. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості лептоспірозу.
57. Опишіть лабораторну діагностику сказу тварин.
58. Клініко-епізоотологічні особливості лістеріозу у сільськогосподарських тварин.
59. Етіологія та патогенез туляремії у сільськогосподарських тварин.
60. Клініко – епізоотологічні особливості хламідіозу у сільськогосподарських тварин і птахів.
61. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості грипу тварин.
62. Спонгіформні енцефалопатії.
63. Хвороба річки Потомак.
64. Хвороба Гета.
65. Хвороба Хендра.
66. Морбілівірусна чума морських ссавців.
67. Хвороба Вессельсборна.
68. Нодулярний дерматит.
69. Сап.
70. Хвороба Найробі.
71. Інфекційний гідро перикардит.
72. Контагіозна ектима овець і кіз.
73. Везикулярна екзантема.
74. Везикулярний стоматит.
75. Везикулярна хвороба свиней.
76. Чума верблюдів.
77. Меліоїдоз.
78. Високопатогенний грип птиці.
79. Лихоманка Західного Нілу.
80. Лихоманка Денге. Геморагічна лихоманка.
81. Що розуміють під терміном «Хімічна мікробіологія» і яке місце вона посідає в переліку мікробіологічних та хімічних дисциплін?
82, Які об'єкти (клітинної та неклітинної організації) належать вивченню в курсі хімічної мікробіології?
83. В чому полягає принципова різниця між прокаріотами та еукаріотами?
84. До якої групи мікроорганізмів відносяться археобактерії, фото-, та скотобактерії, мікро- та макроміцети?
85.Що являють собою вироїди?
86. Що являють собою фаги?
87. Що являють собою віруси?
88. Яке практичне та теоретичне значення має хімічна мікробіологія?

89. Що являють собою органели в клітинах мікроорганізмів і які структурні компоненти до них відносяться?
90. Яку будову має клітинна стінка у прокаріотичних мікроорганізмів?
91. Яку будову має клітинна стінка у еукаріотичних мікроорганізмів?
92.Яка архітектоніка мембран та мембранних утворень у мікроорганізмів?
93. Що являє собою компарментализація клітин, її значення та серед яких мікроорганізмів вона знаходиться?
94. Що являє собою ядро і ядерний апарат у мікроорганізмів?
95. Який хімічний склад цитоплазми та її функції?
96. Що таке плазміди?
97. Які види плазмід Вам відомі?
98.Чи мають віруси ядро?
99. Живлення мікроорганізмів. Типи живлення.
100. Механізм надходження поживних речовин у мікробну клітину (пасивне та активне перенесення).
101. Хімічна природа, класифікація і функції мікробних ферментів.
102. Морфологія мікроскопічних грибів та основи їх систематики.
103. Способи розмноження мікроскопічних грибів.
104. Дихання мікроорганізмів та його роль у синтезі енергії. Типи дихання у прокаріотів.
105. Схема аеробного дегідрування. Біосинтез білків, ліпідів та ін. речовин.
106. Вплив факторів зовнішнього середовища (фізичних, хімічних, біологічних) на мікроорганізми.
107. Схема анаеробного дегідрування (спиртове, молочнокисле, маслянокисле, пропіоновокисле бродіння).
108. Генетика мікроорганізмів. ДНК – носій генетичної інформації у бактерій. Мінливість мікроорганізмів (генотипові та фенотипові форми).
109. Мікрофлора повітря, ґрунту та води. Джерела контамінації, вплив природних та антропогенних факторів на якісну і кількісну характеристику мікрофлори ґрунту, води і повітря.
110. Мікрофлора тіла тварини та людини. Нормальна мікрофлора організму.
111. Форми симбіотичних відносин біотичних компонентів екосистеми.
112. Екосистеми, біоценози. Розповсюдженість мікроорганізмів у природі.
113. Поняття про екосистему, екологічну нішу, біотоп, біоценоз, мікробіоценоз.
114. Принципи систематики, таксономії і класифікації мікроорганізмів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовують нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

9. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.

2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.

3. Екзамен.

10. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бакулов И. Заразные болезни диких животных / И. Бакулов // Ветеринарная газета. – 1997. – №6(120). – С. 7.
2. Барабаш О. Комплексні ділові ігри на заняттях з епідеміології / О. Барабаш, О. Хлівний // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 8. – С 33.
3. Беляков В.Д. Проблема саморегуляции паразитарных систем и механизм развития эпидемического процесса / В.Д. Беляков // Вест. АМН СССР. – 1983. – № 5. – С. 3–9.
4. Вирусные болезни животных / В.Н. Сюрин, А.Я. Самуйленко, Б.В Соловьев, Н.В Фомина // – М: ВНИТИБП, 1998. – 928 с.
5. Галатюк О.Є. Епізоотологія та інфекційні хвороби /О. Галатюк, Л. Цибульчак // Державнийагроекологічний університет, Житомир, 2005.– 564 с.
6. Галатюк О.Є. Профілактика та лікування заразних хвороб коней / О. Є. Галатюк. – Житомир: Видавництво «Рута», 2009. – 400с.
7. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл та основи бджільництва /О. Є. Галатюк. – Житомир: Видавництво «Полісся», 2010. – 344 с. + вкл.
8. Гусева Е.В. О зоонозах / Е.В. Гусева // Современные аспекты ветеринарной патологии животных: Тез. докл. научн., конф. – Владимир, 1998. – С. 21–22.
9. Джупина С.И. Теория эпизоотического процесса / С.И. Джупина // Ветеринария. – 1997. –№ 2. – С. 15–19.
10. Джупина С.И. Методы эпизоотологического исследования и теория эпизоотического процесса / С.И. Джупина. – Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. – 142 с.
11. Дудников С.А. Количественная эпизоотология: основы прикладной эпидемиологии и биостатистики / С.А. Дудников. – Владимир: Демиург. – 2004. – 460 с.
12. Епідеміологія /А.А. Васильченко, О.М. Вернер, В.М. Гирін та ін. // – К: Здоров'я, 1993.– 464 с.
13. Епізоотологія з мікробіологією. Підручник / Г.В. Козловська,

Л.Є. Корнієнко, Н.Г. Наконечна та ін.; За ред. В.П. Постоя. – Вища освіта, 2006. – 543 с.

14. Эпизоотология и инфекционные болезни сельскохозяйственных животных / Л.А. Конопаткин, И.А. Бакулов, Я.В. Нуйкин и др.; Под ред. А.А. Конопаткина. – М: Колос, 1984. – 544 с.

15. Інфекційні хвороби рикетсіозної і хламідіозної етіології: Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини / Л.Є. Корнієнко, Б.М. Ярчук, Л.М. Корнієнко та ін. – Біла Церква, 2005. – 86 с.

16. Загальна епізоотологія /Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П. та ін.; за ред Б.М. Ярчука, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2002 – 655 с.

17. Инфекционные болезни животных / Б.Ф. Бессарабов, А.А. Вашутин, Е.С. Воронин и др.; под ред. А. А. Сидорчука. – М.: КолосС, 2007. – 671 с.

18. Інфекційні хвороби птиці: підручник для магістрів ветеринарної медицини / Л.Є. Корнієнко, Л.І. Наливайко, Л.А. Дудников та ін.; За ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2011. – 520 с.

19. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2010. – 272 с.

20. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. – К.: Вища освіта, 2002. – 700 с.

21. Кравців Р.. Збереження диких тварин та птиці в контексті підготовки лікарів ветеринарної медицини для даної галузі / Р. Кравців, В. Завірюха, Я. Крупник // Ветеринарна медицина України. – 2000. – № 1. – С 16–17.

22. Литвин В.Ю. Вопросы природной очаговости болезней / В.Ю. Литвин. – Алма-Ата, 1986. – Вып. 14. – С. 114–124.

23. Литвин В.Ю. Природноочаговые инфекции: ключевые вопросы и новые позиции / В.Ю. Литвин // Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии. – 1999. – №5. – С. 26–33.

24. Макаров В.В. Диагностическая теория и практика в эпизоотологии / В.В. Макаров // Ветеринарная газета. – 2000. – № 11.– С. 6–7.

25. Макаров В.В. О некоторых новых явлениях и проблемах эпизоотологии / В.В. Макаров // Ветеринарная газета. – 1999. – № 15. – С. 5.

26. Макаров В.В. Ветеринарное здравоохранение и его значение в инфекционной патологии человека / В.В. Макаров, А.А. Воробьев // Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии. – 1999. – № 4. – С. 111–115.

27. Меркулов А.Ф. Организационные основы эпидемиолого-эпизоотологического надзора за зоонозами / А.Ф. Меркулов, А.А. Нафеев, Д.А. Васильев // Вопросы микробиологии, эпизоотологии и вет. санитар, экспертизы. – Ульяновск, 1998. – С. 21–27.

28. Недосєков В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посбіник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров // НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.

29. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосєков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.

30. Сергиев В.П. Инфекционные болезни на рубеже веков: осознание биологической угрозы / В.П. Сергиев, Н.Н. Филатов. – Центр исследования проблем безопасности РАН. – М.: Наука, 2006. – 572 с.

31. Таршис М. От проблемы природной очаговости к проблеме экономической эффективности / М. Таршис // Ветеринарная газета. – 1996. – № 10. – С. 2.

32. Хронічні інфекційні хвороби тварин / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. В.О. Бусола, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2009. – 291 с.

33. Частная эпизоотология: учеб. Пособие для студентов высших учебных заведений / В.В. Максимович, Н.В. Синица, В.Ф. Багрецов и др.; под ред. В.В. Максимовича. – Минск: ИВЦ Минфина, 2010. – 628 с.

34. Эпизоотологический метод исследования: учебное пособие / В.В. Макаров, А.В. Святковский, В.А. Кузьмин, О.И. Сухарев // СПб.: Лань, 2009. – 224 с.

35. Ярчук Б.М. Сенсовий бік терміну “інфекція” і “персистенція” та їх сучасне розуміння / Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко, Л.М. Корнієнко // Ветеринарна медицина України. – 1997. – № 7. – С 24–25.

36. Ярчук Б.М. Ще раз про повільні інфекції й губкоподібні енцефалопатії зокрема / Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко, Л.М. Корнієнко //Ветеринарна медицина України. – 1997. –№ 10. – С. 12–15.

37. Ветеринарна мікробіологія. / Скибіцький В.Г., Власенко В.В., Козловська Г.В., Ібатулліна Ф.Ж., Ташута С.Г., Мельник М.В. / К.: ТОВ «Дорадо-Друк», 2012. – 367 с.

38. Бортнічук В.А., Скибіцький В.Г., Ібатулліна Ф.Ж. Ветеринарна мікробіологія /Практикум для вузів/. К., І993. – 178 с.

39. Калініна О.С., Панікар І.І., Скибіцький В.Г. Ветеринарна вірусологія: Підручник. — К.: Вища освіта, 2004. — 432 с.

40. Скибіцький В.Г., Панікар І.І., Ткаченко О.А., Калініна О.С., Кравцова Л.В., Ташута С.Г., Столюк В.В., Мартиненко Д.Л., Котуранова Т.І. Практикум з ветеринарної вірусології. К.: —Вища освіта, 2005. 208 с.

41. Панікар І. І., Скибіцький В. Г., Калініна О. С. Практикум з ветеринарної вірусології. — Суми: Козацький вал, 1997. — 236 с.

42. Сюрин В.Н., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. Ветеринарная вирусология. — М.: Агропромиздат, 1991. — 431 с.

43. Сюрин В.Н., Фомина Н.В. Частная ветеринарная вирусология: Справочная книга. — М.: Колос, 1979. — 472 с.

44. Троценко Н.И., Белоусова Р.В., Преображенская Э.А. Практикум по ветеринарной вирусологии. — М.: Агропромиздат, 1989. — 287 с.

45. Троценко Н.И., Белоусова Р.В., Преображенская Э.А. Практикум по ветеринарной вирусологии. — М.: Колос, 1999. — 272 с.

46. Сюрин В.М., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. - Ветеринарная вирусология. Учебник для сельхозвузов М.: Колос-1984.

47. Ташута С.Г. Курс лекцій з ветеринарної вірусології: Навчальний посібник. — К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. — 401 с.

48. Ташута С.Г. Цикл лекцій «Основи вірусології». — К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. — 300 с.

Додаткова література

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ «Эделвейс», 1995.

2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.

3. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи / Пер. с англ. - СПб.: Изд. БИНОМ - Невский диалект, 2000.

4. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.

5. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.

6. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоєвський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.

7. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини". № 2809-ІУ. - К., 2005.

8. Закон України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції". № 1393-ХІУ. - К., 2000.

9. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.

10. Кленова И.Ф, Илюхина И.Н., Неписанова Л.Я. Зарубежные ветеринарные препарати в России: Справочник. - М., 1999.

11. Лекарственные средства ветеринарного назначения в России: Справочник / Под ред. Т.В. Жучковой. - М.: АстраФармСервис, 2001.

12. Справочник ветеринарных препаратов / Под ред. П.П. Достоевского. -К.: Урожай, 1986.

13. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.

14. Сюрин В.Н., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. Диагностика вирусных болезней животных. Справочник. -М.: Колос, 1991.

15. Эпизоотологический словарь-справочник. И.А. Бакулов, Г.Г. Юрков, В.А. Ведерников и др. -М.: Россельхозиздат, 1986.

16. Мікробіологія молока та молочних продуктів// Скибіцький В.Г., Власенко В.В., Власенко І.Г. та ін..// Вінниця: Едельвейс і К., 2008. – 412 с.

17. Методи лабораторной диагностики вирусных болезней животных. справичник/ автори: В.Н. Сюрин, Р.В. Белоусова, Б.В. Соловьев, И.В. Фемина/ .:"Агропромиздат" 1986.

18. Справочник специалиста ветеринарной лаборатории /Смиян Ю.П. и др. К.1987

19. Общая вирусология /Лурия 0. др./ "Мир" 1981.

20. Ротавірусна інфекція великої рогатої худоби (Скибіцький В.Г 1994р.).

21. Атлас по микробиологии и вирусологии /Н.С Матавкина, В.Д .Артемский/. М.,1976.

22. Титрование вирусов. Скибицкий В.Г. К. 2000 р.

23. Методичні рекомнендації з діагностики гострих гастроентеритів сільськогосподарських і домашніх тварин методами прямої та імуноелектронної мікроскопії. Скибіцький В.Г., Ташута С.Г., Постой В.П. Київ, 2002 р.

24. Методичні рекомендації по діагностиці, заходах профілактики і боротьби з ротавірусною, коронавірусною та змішаними рота-коронавірусними інфекціями великої рогатої худоби. В.П.Онуфриев, С.В.Міськевич, В.Г.Скибіцький С.Г. Ташута та інші, Київ, НАУ, 1999 р

25. Полімеразна ланцюгова реакція. Ташута С.Г, Київ, НАУ, 2002, 27с. 2

26. Пріонні інфекції тварин (трансмісивні губкоподібні енцефалопатії). Скибіцький В.Г., Козловська Г.В., Ібатулліна Ф.Ж.. Київ, НАУ,2002 р

27. Методичні рекомендації з діагностики гострих гастроентеритів сільськогосподарських і домашніх тварин вірусної етіології методами прямої та імуноелектронної мікроскопії. В.Г.Скибіцький, С.Г. Ташута, Постой В.П. Методичні рекомендації,НАУ, Київ, 2003, 27С.

28.Скибіцький В.Г., Ташута С.Г. Посібник з ветеринарної вірусології. Київ. Електронний варіант на КД, 2003.

29. Ташута С.Г. Ветеринарна вірусологія. Загальна вірусологія Київ. Електронний варіант на КД, 2004.

12. Інформаційні ресурси

1. http://vet.in.ua/ — Ветеринарний інформаційний ресурс України/ Імунобіологічні препарати.

2. http://veterinaryvirology.com/

3. http://www.virology.net/big_virology/bvdiseaselist.html. The Big Picture Book of Viruses

4. http://www.virology.net/

5. http://www.microbiologybook.org/book/virol-sta.htm

6.http://www.npblog.com.ua/index.php/biologiya/bakteriyi-v-zhitti-ljudini.html

7.http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=10525

8. http://referatu.ucoz.ua/load/7-1-0-558

9. http://jcm.asm.org/

10. (http://www.who.int) Сайт ВООЗ
11.(http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/oie-listed-diseases-2011) Сайт МЕБ.
12. Большая медицинская библиотека http://med-lib.ru/spravoch/infekt/index.php
13. Державний комітет ветеринарної медицини України http://www.vet.gov.ua/law/ua/

Опис навчальної дисципліни
«Ветеринарна епідеміологія транскордонних та емерджентних хвороб»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	21 – ветеринарна медицина	
Спеціальність	211 – ветеринарна медицина	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	2020/2021	Не передбачена
Семестр	1-2	
Лекційні заняття	20 год.	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	20 год.	
Самостійна робота	110 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи здобувача	3 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Ветеринарна епідеміологія транскордонних та емерджентних хвороб» є питання вивчення морфо-фізіологічних особливостей мікроорганізмів, які відносяться до симбіонтної, умовно-патогенної та патогенної для сільськогосподарських тварин мікрофлори з метою створення нових або поліпшення існуючих методів, способів і засобів діагностики, лікування та профілактики, контролю та ліквідації інфекційних хвороб тварин на основі особливостей епідемічного процесу та розробка системи моделювання та прогнозування сплахів хвороб.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань для опанування методик роботи з мікроорганізмами, біологічними

препаратами та інфекційно хворими тваринами, а також механізмів формування імунної відповіді, розроблення методів і засобів імунокорекції, запровадження протиепідемічних заходів та систем контролю інфекційних хвороб.

Опанування цієї дисципліни дає майбутнім спеціалістам можливість застосування наукових основ діагностики інфекційних хвороб та створення науково обґрунтованої системи проведення протиепідемічних заходів.

Основними компетенціями, якими повинен володіти здобувач під час вивчення дисципліни є:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження інноваційних технологій в галузі біотехнології;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) ;
- комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної ветеринарної науки;
- комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм;
- комплексність у сприйнятті обґрунтованих рішень.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

з н а т и:

- будову, репродукцію, генетику, фізіолого-біохімічні особливості мікроорганізмів (вірусів, грибів, бактерій, мікоплазм, хламідій, рикетсій), які є збудниками інфекційних хвороб тварин або симбіонтами шлунково-кишкового, репродуктивного чи респіраторного тракту тварин, та пріонів, з метою розроблення методів, способів і засобів діагностики, лікування, профілактики, контролю та ліквідації інфекційних захворювань;
- про «активні закономірності процесів виникнення, розвитку, поширення та згасання інфекційних хвороб тварин;
- закономірності та механізми імунореактивності у тварин;
- загальні закономірності розвитку інфекційного й епідемічного процесів для розроблення науково обґрунтованих раціональних заходів профілактики, контролю та ліквідації інфекційних хвороб і забезпечення ветеринарної екологічної безпеки;
- організацію й економічну ефективність профілактичних, лікувальних і оздоровчих заходів у тваринництві;
- загальні підходи у профілактиці й боротьбі з транскордонними та емерджентними хворобами, як в Україні, так і в інших країнах світу, інструкції, правила і положення МЕБ стосовно цих інфекцій.
- управління та маркетинг у ветеринарній медицині.

в м і т и:

- застосовувати методи дослідження морфологічних, культуральних, ферментативних, патогенних, антагоністичних властивостей, антигенної структури й екології збудників інфекційних хвороб тварин і симбіонтної мікрофлори;

- використовувати інформаційне забезпечення біоінформацій них систем у ветеринарній медицині;
- застосовувати експериментальні методи із використанням сучасних інструментів, обладнання та апаратури;
- розробляти теоретичні та практичні основи вивчення етіології та патогенезу інфекційних хвороб тварин;
- володіти способами отримання, культивування та селекції мікроорганізмів – збудників інфекційних хвороб тварин і симбіонтної мікрофлори;
- коригувати механізми формування імунної відповіді, чинники імунної системи у тварин для відновлення системи неспецифічного та специфічного захисту організму тварин;
- на основі відповідних знань здійснювати еідемічне прогнозування, розраховувати можливі тренди розповсюдження інфекційних захворювань усередині країни, обґрунтовувати радикальні (“стемпінг аут”) або заходи боротьби із застосуванням вакцинних препаратів, направлених ліквідації інфекційних хвороб тварин.
- використовувати технології виробництва та удосконалення способів та засобів діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб тварин;
- визначати особливості закономірностей розвитку інфекційного та епідемічного процесів для контролю, попередження та ліквідації інфекційних захворювань;
- розробляти комплексні системи протиепідемічних заходів у тваринництві;
- займатись організацією та оцінкою економічної ефективності протиепідемічних і терапевтичних заходів;
- застосовувати теоретичні та практичні основи управління та маркетингу у ветеринарній медицині.

2. Структура навчальної дисципліни – для повного терміну денної форми навчання

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	сам.
Тема 1. Сучасний стан проблеми біологічної безпеки та благополуччя тварин.	14	2		2		14
Тема 2. Факторні та класичні хвороби (управління епідемічним процесом та профілактика)	14	2		2		10
Тема 3. Транскордонні емерджентні хвороби тварин: шляхи занесення та попередження поширення.	14	2		2		10
Тема 4. Системи нагляду на контролю інфекційних хвороб	14	2		2		10
Тема 5.Геоінформаційний аналіз в епідеміології	14	2		2		10
Тема 6. Моделювання та оцінка ризиків поширення інфекційних хвороб	16	2		2		12
Тема 7. Стемпінг-аут. Стратегія і тактика контролю та боротьби з інфекційними хворобами.	14	2		2		10
Тема 8. Економіка ветеринарної справи	14	2		2		10
Тема 9. Міжнародне правове регулювання в ветеринарної медицині	18	2		2		14
Тема 10. Біотероризм: національна і глобальна загрози. Управління біоризиками.	14	2		2		10
Усього годин	150	20		20		110

6. Теми лабораторних занять

№п\п	Назва теми	Кількість годин
1	**2**	**3**
1.	Біобезпека та благополуччя тварин	2
2.	Аналіз вірогідних біологічних ризиків при роботі з різними групами мікроорганізмів.	2

3.	Методологія оцінки систем нагляду за інфекційними хворобами тварин	2
4.	Методологія виконання науково-дослідних робіт імунологічного профілю.	2
5.	Особливості створення ГИС аналізу в епідеміології	2
6.	Імплементація моделювання та оцінка ризиків поширення інфекційних хвороб	2
7.	Проведення стемпінг-аута на прикладі АЧС (забій тварин, технологія утилізації та деконтамінації)	2
8.	Епідемічні каси та Економіка ветеринарної справи	2
9.	Алгоритм імплементації ветеринарного міжнародного законодавства	2
10.	Біотероризм та заходи щодо його попередження. Поняття про біоризики.	2
Разом по лабораторних роботах		**20**

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачем.

1. Методи системного аналізу в епідеміології.
4. Інфекція та форми її прояву.
5. Динаміка прояву інфекційної хвороби.
6. Поняття про епідемічний процес (рушійні сили епідемічного процесу).
7. Закономірності розвитку та інтенсивність прояву епідемічного процесу.
8. Поняття про епідемічне вогнище. Поняття про природну вогнище вість інфекційних хвороб (наведіть приклади).
9. Головні завдання епідемічного обстеження.
10. Номенклатура інфекційних хвороб (принципи класифікації інфекційних хвороб).
11. Загальна та спеціальна профілактика інфекційних хвороб тварин і птиці.
12. Організація лікування тварин, хворих на інфекційні хвороби.
13. Опишіть правила і способи відбору патологічного матеріалу для лабораторної діагностики
інфекційних хвороб тварин (бактеріологічні та вірусологічні дослідження).
14. Опишіть правила і способи відбору проб крові у тварин для проведення серологічних досліджень.
15. Правила техніки безпеки та особиста гігієна при обстеженні тварини з підозрою на інфекційне захворювання.
16. Способи і методи введення біопрепаратів в організм тварини.
17. Опишіть правила зберігання та транспортування біопрепаратів на прикладі вакцин
18. Апаратний та без апаратний способи аерозольної дезінфекції.
19. Вимоги до плану протиепізоотичних і оздоровчих заходів.
20. Опишіть техніку проведення малеїнової офтальмопроби у коней.

21. Опишіть техніку проведення туберкулінізації та облік алергічної реакції у свиней.
22. Поняття «ендогенна» та «екзогенна» інфекція, «рецидив», «ремісія», «реінфекція», «секундарна інфекція», «суперінфекція» (визначення, приклади).
23. Поняття «епідемія», «ензоотія», «епізоотія», «панзоотія», «спорадичний випадок».
24. Біологічна безпека.
25. Транскордонні хвороби.
26. Емерджентні хвороби.
27. Екзотичні хвороби.
28. Біологічні ризики.
29.Міжнародне правове регулювання нерозповсюдження біологічної зброї.
30. Дайте повну характеристику збудника сибірки (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
31. Дайте повну характеристику збудника правця (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
32. Дайте повну характеристику збудника ботулізму (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
33. Дайте повну характеристику збудника лептоспірозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
34. Дайте повну характеристику збудника лістеріозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
35. Дайте повну характеристику збудника ящура (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
36. Дайте повну характеристику збудника туберкульозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
37. Дайте повну характеристику збудника пастерельозу (культурально-морфологічні властивості, стійкість).
38. Клініко – епізоотологічні особливості бруцельозу у овець і кіз.
39. Опишіть характерні патолого-анатомічні зміни за сибірки у великої рогатої худоби.
40. Опишіть лабораторну діагностику сибірки.
41. Особливості епідемічного процесу за туберкульозу.
42. Опишіть патолого-анатомічні зміни за туберкульозу у великої рогатої худоби.
43. Опишіть лабораторну діагностику лептоспірозу.
44. Опишіть патогенез та клінічні ознаки сказу у тварин.
45. Опишіть лабораторну діагностику туберкульозу.
46. Опишіть лабораторну діагностику дерматомікозів сільськогосподарських тварин.
47. Клініко-епізоотологічні особливості ящуру у сільськогосподарських тварин.
48. Етіопатогенез ботулізму у сільськогосподарських тварин.
49. Етіологія та патогенез правцю у сільськогосподарських тварин.

50. Клінічні ознаки бруцельозу у сільськогосподарських тварин.
51. Опишіть клінічні ознаки правцю у коней.
52. Опишіть клінічні ознаки пастерельозу.
53. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості лістеріозу.
54. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості туляремії.
55. Етіологія та патогенез віспи тварин.
56. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості лептоспірозу.
57. Опишіть лабораторну діагностику сказу тварин.
58. Клініко-епізоотологічні особливості лістеріозу у сільськогосподарських тварин.
59. Етіологія та патогенез туляремії у сільськогосподарських тварин.
60. Клініко – епізоотологічні особливості хламідіозу у сільськогосподарських тварин і птахів.
61. Етіологія та клініко-епізоотологічні особливості грипу тварин.
62. Спонгіформні енцефалопатії.
63. Хвороба річки Потомак.
64. Хвороба Гета.
65. Хвороба Хендра.
66. Морбілівірусна чума морських ссавців.
67. Хвороба Вессельсборна.
68. Нодулярний дерматит.
69. Сап.
70. Хвороба Найробі.
71. Інфекційний гідро перикардит.
72. Контагіозна ектима овець і кіз.
73. Везикулярна екзантема.
74. Везикулярний стоматит.
75. Везикулярна хвороба свиней.
76. Чума верблюдів.
77. Меліоїдоз.
78. Високопатогенний грип птиці.
79. Лихоманка Західного Нілу.
80. Лихоманка Денге. Геморагічна лихоманка.
81. Що розуміють під терміном «Хімічна мікробіологія» і яке місце вона посідає в переліку мікробіологічних та хімічних дисциплін?
82, Які об'єкти (клітинної та неклітинної організації) належать вивченню в курсі хімічної мікробіології?
83. В чому полягає принципова різниця між прокаріотами та еукаріотами?
84. До якої групи мікроорганізмів відносяться археобактерії, фото-, та скотобактерії, мікро- та макроміцети?
85.Що являють собою вироїди?
86. Що являють собою фаги?
87. Що являють собою віруси?
88. Яке практичне та теоретичне значення має хімічна мікробіологія?

89. Що являють собою органели в клітинах мікроорганізмів і які структурні компоненти до них відносяться?
90. Яку будову має клітинна стінка у прокаріотичних мікроорганізмів?
91. Яку будову має клітинна стінка у еукаріотичних мікроорганізмів?
92.Яка архітектоніка мембран та мембранних утворень у мікроорганізмів?
93. Що являє собою компарментализація клітин, її значення та серед яких мікроорганізмів вона знаходиться?
94. Що являє собою ядро і ядерний апарат у мікроорганізмів?
95. Який хімічний склад цитоплазми та її функції?
96. Що таке плазміди?
97. Які види плазмід Вам відомі?
98.Чи мають віруси ядро?
99. Живлення мікроорганізмів. Типи живлення.
100. Механізм надходження поживних речовин у мікробну клітину (пасивне та активне перенесення).
101. Хімічна природа, класифікація і функції мікробних ферментів.
102. Морфологія мікроскопічних грибів та основи їх систематики.
103. Способи розмноження мікроскопічних грибів.
104. Дихання мікроорганізмів та його роль у синтезі енергії. Типи дихання у прокаріотів.
105. Схема аеробного дегідрування. Біосинтез білків, ліпідів та ін. речовин.
106. Вплив факторів зовнішнього середовища (фізичних, хімічних, біологічних) на мікроорганізми.
107. Схема анаеробного дегідрування (спиртове, молочнокисле, маслянокисле, пропіоновокисле бродіння).
108. Генетика мікроорганізмів. ДНК – носій генетичної інформації у бактерій. Мінливість мікроорганізмів (генотипові та фенотипові форми).
109. Мікрофлора повітря, ґрунту та води. Джерела контамінації, вплив природних та антропогенних факторів на якісну і кількісну характеристику мікрофлори ґрунту, води і повітря.
110. Мікрофлора тіла тварини та людини. Нормальна мікрофлора організму.
111. Форми симбіотичних відносин біотичних компонентів екосистеми.
112. Екосистеми, біоценози. Розповсюдженість мікроорганізмів у природі.
113. Поняття про екосистему, екологічну нішу, біотоп, біоценоз, мікробіоценоз.
114. Принципи систематики, таксономії і класифікації мікроорганізмів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовують нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

9. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.

2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.

3. Екзамен.

10. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Бакулов И. Заразные болезни диких животных / И. Бакулов // Ветеринарная газета. – 1997. – №6(120). – С. 7.
2. Барабаш О. Комплексні ділові ігри на заняттях з епідеміології / О. Барабаш, О. Хлівний // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 8. – С 33.
3. Беляков В.Д. Проблема саморегуляции паразитарных систем и механизм развития эпидемического процесса / В.Д. Беляков // Вест. АМН СССР. – 1983. – № 5. – С. 3–9.
4. Вирусные болезни животных / В.Н. Сюрин, А.Я. Самуйленко, Б.В Соловьев, Н.В Фомина // – М: ВНИТИБП, 1998. – 928 с.
5. Галатюк О.Є. Епізоотологія та інфекційні хвороби /О. Галатюк, Л. Цибульчак // Державнийагроекологічний університет, Житомир, 2005.– 564 с.
6. Галатюк О.Є. Профілактика та лікування заразних хвороб коней / О. Є. Галатюк. – Житомир: Видавництво «Рута», 2009. – 400с.
7. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл та основи бджільництва /О. Є. Галатюк. – Житомир: Видавництво «Полісся», 2010. – 344 с. + вкл.
8. Гусева Е.В. О зоонозах / Е.В. Гусева // Современные аспекты ветеринарной патологии животных: Тез. докл. научн., конф. – Владимир, 1998. – С. 21–22.
9. Джупина С.И. Теория эпизоотического процесса / С.И. Джупина // Ветеринария. – 1997. –№ 2. – С. 15–19.
10. Джупина С.И. Методы эпизоотологического исследования и теория эпизоотического процесса / С.И. Джупина. – Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. – 142 с.
11. Дудников С.А. Количественная эпизоотология: основы прикладной эпидемиологии и биостатистики / С.А. Дудников. – Владимир: Демиург. – 2004. – 460 с.
12. Епідеміологія /А.А. Васильченко, О.М. Вернер, В.М. Гирін та ін. // – К: Здоров'я, 1993.– 464 с.
13. Епізоотологія з мікробіологією. Підручник / Г.В. Козловська,

Л.Є. Корнієнко, Н.Г. Наконечна та ін.; За ред. В.П. Постоя. – Вища освіта, 2006. – 543 с.

14. Эпизоотология и инфекционные болезни сельскохозяйственных животных / Л.А. Конопаткин, И.А. Бакулов, Я.В. Нуйкин и др.; Под ред. А.А. Конопаткина. – М: Колос, 1984. – 544 с.

15. Інфекційні хвороби рикетсіозної і хламідіозної етіології: Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини / Л.Є. Корнієнко, Б.М. Ярчук, Л.М. Корнієнко та ін. – Біла Церква, 2005. – 86 с.

16. Загальна епізоотологія /Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П. та ін.; за ред Б.М. Ярчука, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2002 – 655 с.

17. Инфекционные болезни животных / Б.Ф. Бессарабов, А.А. Вашутин, Е.С. Воронин и др.; под ред. А. А. Сидорчука. – М.: КолосС, 2007. – 671 с.

18. Інфекційні хвороби птиці: підручник для магістрів ветеринарної медицини / Л.Є. Корнієнко, Л.І. Наливайко, Л.А. Дудников та ін.; За ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2011. – 520 с.

19. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2010. – 272 с.

20. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. – К.: Вища освіта, 2002. – 700 с.

21. Кравців Р.. Збереження диких тварин та птиці в контексті підготовки лікарів ветеринарної медицини для даної галузі / Р. Кравців, В. Завірюха, Я. Крупник // Ветеринарна медицина України. – 2000. – № 1. – С 16–17.

22. Литвин В.Ю. Вопросы природной очаговости болезней / В.Ю. Литвин. – Алма-Ата, 1986. – Вып. 14. – С. 114–124.

23. Литвин В.Ю. Природноочаговые инфекции: ключевые вопросы и новые позиции / В.Ю. Литвин // Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии. – 1999. – №5. – С. 26–33.

24. Макаров В.В. Диагностическая теория и практика в эпизоотологии / В.В. Макаров // Ветеринарная газета. – 2000. – № 11.– С. 6–7.

25. Макаров В.В. О некоторых новых явлениях и проблемах эпизоотологии / В.В. Макаров // Ветеринарная газета. – 1999. – № 15. – С. 5.

26. Макаров В.В. Ветеринарное здравоохранение и его значение в инфекционной патологии человека / В.В. Макаров, А.А. Воробьев // Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии. – 1999. – № 4. – С. 111–115.

27. Меркулов А.Ф. Организационные основы эпидемиолого-эпизоотологического надзора за зоонозами / А.Ф. Меркулов, А.А. Нафеев, Д.А. Васильев // Вопросы микробиологии, эпизоотологии и вет. санитар, экспертизы. – Ульяновск, 1998. – С. 21–27.

28. Недосєков В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посбіник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров // НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.

29. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосєков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.

30. Сергиев В.П. Инфекционные болезни на рубеже веков: осознание биологической угрозы / В.П. Сергиев, Н.Н. Филатов. – Центр исследования проблем безопасности РАН. – М.: Наука, 2006. – 572 с.

31. Таршис М. От проблемы природной очаговости к проблеме экономической эффективности / М. Таршис // Ветеринарная газета. – 1996. – № 10. – С. 2.

32. Хронічні інфекційні хвороби тварин / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. В.О. Бусола, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2009. – 291 с.

33. Частная эпизоотология: учеб. Пособие для студентов высших учебных заведений / В.В. Максимович, Н.В. Синица, В.Ф. Багрецов и др.; под ред. В.В. Максимовича. – Минск: ИВЦ Минфина, 2010. – 628 с.

34. Эпизоотологический метод исследования: учебное пособие / В.В. Макаров, А.В. Святковский, В.А. Кузьмин, О.И. Сухарев // СПб.: Лань, 2009. – 224 с.

35. Ярчук Б.М. Сенсовий бік терміну “інфекція” і “персистенція” та їх сучасне розуміння / Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко, Л.М. Корнієнко // Ветеринарна медицина України. – 1997. – № 7. – С 24–25.

36. Ярчук Б.М. Ще раз про повільні інфекції й губкоподібні енцефалопатії зокрема / Б.М. Ярчук, Л.Є. Корнієнко, Л.М. Корнієнко //Ветеринарна медицина України. – 1997. –№ 10. – С. 12–15.

37. Ветеринарна мікробіологія. / Скибіцький В.Г., Власенко В.В., Козловська Г.В., Ібатулліна Ф.Ж., Ташута С.Г., Мельник М.В. / К.: ТОВ «Дорадо-Друк», 2012. – 367 с.

38. Бортнічук В.А., Скибіцький В.Г., Ібатулліна Ф.Ж. Ветеринарна мікробіологія /Практикум для вузів/. К., І993. – 178 с.

39. Калініна О.С., Панікар І.І., Скибіцький В.Г. Ветеринарна вірусологія: Підручник. — К.: Вища освіта, 2004. — 432 с.

40. Скибіцький В.Г., Панікар І.І., Ткаченко О.А., Калініна О.С., Кравцова Л.В., Ташута С.Г., Столюк В.В., Мартиненко Д.Л., Котуранова Т.І. Практикум з ветеринарної вірусології. К.: —Вища освіта, 2005. 208 с.

41. Панікар І. І., Скибіцький В. Г., Калініна О. С. Практикум з ветеринарної вірусології. — Суми: Козацький вал, 1997. — 236 с.

42. Сюрин В.Н., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. Ветеринарная вирусология. — М.: Агропромиздат, 1991. — 431 с.

43. Сюрин В.Н., Фомина Н.В. Частная ветеринарная вирусология: Справочная книга. — М.: Колос, 1979. — 472 с.

44. Троценко Н.И., Белоусова Р.В., Преображенская Э.А. Практикум по ветеринарной вирусологии. — М.: Агропромиздат, 1989. — 287 с.

45. Троценко Н.И., Белоусова Р.В., Преображенская Э.А. Практикум по ветеринарной вирусологии. — М.: Колос, 1999. — 272 с.

46. Сюрин В.М., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. - Ветеринарная вирусология. Учебник для сельхозвузов М.: Колос-1984.

47. Ташута С.Г. Курс лекцій з ветеринарної вірусології: Навчальний посібник. — К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. — 401 с.

48. Ташута С.Г. Цикл лекцій «Основи вірусології». — К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. — 300 с.

Додаткова література

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ «Эделвейс», 1995.

2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.

3. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи / Пер. с англ. - СПб.: Изд. БИНОМ - Невский диалект, 2000.

4. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.

5. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.

6. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоєвський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.

7. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини". № 2809-ІУ. - К., 2005.

8. Закон України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції". № 1393-ХІУ. - К., 2000.

9. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.

10. Кленова И.Ф, Илюхина И.Н., Неписанова Л.Я. Зарубежные ветеринарные препарати в России: Справочник. - М., 1999.

11. Лекарственные средства ветеринарного назначения в России: Справочник / Под ред. Т.В. Жучковой. - М.: АстраФармСервис, 2001.

12. Справочник ветеринарных препаратов / Под ред. П.П. Достоевского. -К.: Урожай, 1986.

13. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.

14. Сюрин В.Н., Белоусова Р.В., Фомина Н.В. Диагностика вирусных болезней животных. Справочник. -М.: Колос, 1991.

15. Эпизоотологический словарь-справочник. И.А. Бакулов, Г.Г. Юрков, В.А. Ведерников и др. -М.: Россельхозиздат, 1986.

16. Мікробіологія молока та молочних продуктів// Скибіцький В.Г., Власенко В.В., Власенко І.Г. та ін..// Вінниця: Едельвейс і К., 2008. – 412 с.

17. Методи лабораторной диагностики вирусных болезней животных. справичник/ автори: В.Н. Сюрин, Р.В. Белоусова, Б.В. Соловьев, И.В. Фемина/ .:"Агропромиздат" 1986.

18. Справочник специалиста ветеринарной лаборатории /Смиян Ю.П. и др. К.1987

19. Общая вирусология /Лурия 0. др./ "Мир" 1981.

20. Ротавірусна інфекція великої рогатої худоби (Скибіцький В.Г 1994р.).

21. Атлас по микробиологии и вирусологии /Н.С Матавкина, В.Д .Артемский/. М.,1976.

22. Титрование вирусов. Скибицкий В.Г. К. 2000 р.

23. Методичні рекомнендації з діагностики гострих гастроентеритів сільськогосподарських і домашніх тварин методами прямої та імуноелектронної мікроскопії. Скибіцький В.Г., Ташута С.Г., Постой В.П. Київ, 2002 р.

24. Методичні рекомендації по діагностиці, заходах профілактики і боротьби з ротавірусною, коронавірусною та змішаними рота-коронавірусними інфекціями великої рогатої худоби. В.П.Онуфриев, С.В.Міськевич, В.Г.Скибіцький С.Г. Ташута та інші, Київ, НАУ, 1999 р

25. Полімеразна ланцюгова реакція. Ташута С.Г, Київ, НАУ, 2002, 27с. 2

26. Пріонні інфекції тварин (трансмісивні губкоподібні енцефалопатії). Скибіцький В.Г., Козловська Г.В., Ібатулліна Ф.Ж.. Київ, НАУ,2002 р

27. Методичні рекомендації з діагностики гострих гастроентеритів сільськогосподарських і домашніх тварин вірусної етіології методами прямої та імуноелектронної мікроскопії. В.Г.Скибіцький, С.Г. Ташута, Постой В.П. Методичні рекомендації,НАУ, Київ, 2003, 27С.

28.Скибіцький В.Г., Ташута С.Г. Посібник з ветеринарної вірусології. Київ. Електронний варіант на КД, 2003.

29. Ташута С.Г. Ветеринарна вірусологія. Загальна вірусологія Київ. Електронний варіант на КД, 2004.